

Richtlijn parkeerbebording

Definitief, februari 2017

Inhoudsopgave

	Inleiding	5
1.	Algemene wet- en regelgeving parkeerbebording	6
1.1.	Parkeren	6
1.2.	Plaatsing (BABW)	6
1.3.	Betaald parkeren	6
2.	Parkeren algemeen	7
2.1.	Parkeergelegenheid algemeen	7
2.2.	Parkeren in de vakken	9
2.3.	Parkeren voor opladen elektrische voertuigen	9
2.4.	Gehandicaptenparkeerplaats	10
2.5.	Parkeren voor specifieke groepen voertuigen	10
2.6.	Parkeren met twee wielen op de stoep	11
2.7.	Verwijzing naar parkeervakken	12
2.8.	Onderborden en aanduidingen	14
3.	Betaald parkeren	15
3.1.	Bebording betaald parkeren	15
3.2.	Parkeerapparatuur en belparkeren	17
3.2.1.	Parkeerautomaat	17
3.3.	Verwijzing naar parkeerautomaat	18
3.4.	GSM-codebord	18
3.5.	Parkeerzones	19
3.6.	Herhalingsborden	20
3.7.	Bijzondere situaties in betaald parkeren-zones	20
3.7.1.	Parkeren gehandicapten	20
3.7.2.	Electrisch opladen	20
3.7.3.	Laden en lossen	21
3.7.4.	Vergunninghouders	21
4.	Eisen bebording	22
4.1.	Retroreflectiewaarde	22
4.2.	Bordmaten	22
4.3.	Algemene bepalingen ten aanzien van het plaatsen van verkeersborden	22

Inleiding

Vanuit de dagelijkse beheerspraktijk worden regelmatig vragen gesteld over de juridische (on)mogelijkheden voor het beborden van uiteenlopende parkeersituaties. Regelgeving daarvoor is te vinden in de Wegenverkeerswet 1994 (WVV). Veel gemeenten hebben ook eigen regelgeving op dit gebied. Met name grote gemeenten hebben behoefte aan eigen richtlijnen, met als doel een uniforme toepassing van parkeerborden en verduidelijking van de landelijke wet- en regelgeving. In het bijzonder voor betaald parkeren.

Als er één maatregel is die veel discussie oproept, is dat het betaald parkeren. Bij fout of te lang parkeren zijn de sancties hoog. Het is daarom van belang dat het voor weggebruikers én handhavers volstrekt duidelijk is welk parkeerregime van kracht is op elke parkeerplek.

Deze richtlijn geeft aanwijzingen voor een uniforme toepassing en plaatsing van parkeerborden en de eventueel bijbehorende onderborden. Ook geeft deze richtlijn aan op welke wijze Purmerend betaald parkeren inricht. Met aanwijzingen voor gebruik van bebording (en eventuele onderborden) en parkeerapparatuur, en de inrichting van zones.

Aandacht krijgen ook uitzonderingsituaties in betaald parkeren-gebied, waaronder parkeren voor vergunninghouders, invaliden (en bijzondere voertuigen), elektrisch opladen en kiss&ride.

Bij het hanteren van de richtlijn moet altijd voor ogen worden gehouden dat de gemeente Purmerend een terughoudend beleid voert in het plaatsen van borden. De gemeente Purmerend streeft naar een fraai straatbeeld met zo min mogelijk storende elementen.

Door de opkomst van mobiel parkeren heeft de gemeente Purmerend de transitie gemaakt naar volledig elektronisch betalen, via belparkeren. De bezoeker hoeft dan niet meer naar de parkeerautomaat. Voor mensen die nog geen gebruik maken van belparkeren, moet wel duidelijk zijn waar de dichtstbijzijnde parkeerautomaat is, dit geldt vooral voor toeristen die geen belparkeren kennen.

1. Algemene wet- en regelgeving parkeerbebording

De basis voor de richtlijn is de geldende algemene landelijke wet- en regelgeving rond parkeerbebording. Deze is te vinden in het RVV 1990, het BABW en in de richtlijn Bewegwijzering van het CROW.

1.1. PARKEREN

Doelstelling van het RVV 1990 is dat er zo min mogelijk met verboden wordt gewerkt. Het aangeven van parkeergelegenheid (borden E4 tot en met E13, bijlage I van het RVV) heeft de voorkeur, zo nodig met nadere bepalingen op onderborden.

1.2. PLAATSING (BABW)

De algemene bepalingen voor de plaatsing en de minimale afmetingen van verkeersborden staan in de Uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens (UVS BABW), hoofdstuk II, paragrafen 2 en 3. De wegbeheerder mag de kenbaarheid van de plaatselijke parkeersituaties optimaliseren, zolang hij daarbij handelt in de geest van de genoemde uitvoeringsvoorschriften.

De BABW geeft nadere instructies over de plaatsing en verwijdering van verkeerstekens. Hierin wordt tevens geregeld voor welke verkeerstekens een verkeersbesluit moet worden genomen. De uitvoeringsvoorschriften BABW geven aan waar, wanneer en hoe de verkeerstekens moeten worden geplaatst.

1.3. BETAALD PARKEREN

De bebording voor betaald parkeren valt officieel niet onder verkeersborden (bijlage I van het RVV). De borden hebben modelnummer BW111. BW staat voor BewegWijzering. De toepassing en plaatsing van bewegwijzering wordt niet beschreven in de plaatsingsbeschikking van het BABW. Op bewegwijzering zijn de algemene plaatsingsvoorschriften van toepassing, deze staan beschreven in de richtlijn Bewegwijzering 2014, CROW-publicatie 322. Deze laten ruimte over voor interpretatie. Voor een uniforme toepassing en plaatsing van borden voor betaald parkeren is het daarom belangrijk eenduidige gemeentelijke richtlijnen op te stellen.

2. Parkeren algemeen

In dit hoofdstuk staat de algemene parkeerbebording op een rij. Bij elk bord wordt de plaatsingsbeschikking vermeldt. U vindt ook richtlijnen voor het omgaan met uitzonderingen en het gebruik van onderborden.

Tot slot wordt aangegeven hoe naar een parkeergelegenheid kan worden verwezen.

2.1. PARKEERGELEGENHEID ALGEMEEN

In beginsel wordt het bord E4 niet gebruikt. Het heeft de voorkeur dat uit de infrastructuur duidelijk blijkt dat er parkeergelegenheid is, zoals parkeervakken of een parkeerplaats.

fig. 1 E4 parkeergelegenheid

Plaats alleen een E4 in de volgende gevallen:

- Als de infrastructuur niet duidelijk is of ruimte laat voor parkeren buiten de bedoelde vakken. De E4 kan dan gebruikt worden om aan te geven waar geparkeerd mag worden (zie foto 1).
- Bij de toerit naar een vrij liggend parkeerterrein.
- Als er op de parkeerplaats of de parkeervakken een bepaalde uitzondering geldt die met een onderbord moet worden aangegeven:
 - o een voertuigcategorie
 - o een wijze van parkeren
 - o een tijdvenster dat door middel van een onderbord moet worden aangegeven.

foto 1: Bij een ruim opgezette parkeerplaats kan bord E04 ervoor zorgen dat er niet buiten de vakken geparkeerd wordt.

De E4 wordt nooit binnen een E1 zone (fig. 2) toegepast en bij een parkeergelegenheid achter een slagboom.

fig. 2 E01 zone

foto 2: Het is niet nodig om de E04 te plaatsen bij langsparkeren.

2.2. PARKEREN IN DE VAKKEN

Als een parkeergelegenheid met vakken wordt aangeduid met een E4, is het parkeren in de vakken verplicht. Het gebruik van de tekst 'uitsluitend in de vakken' op of onder het bord, is dus overbodig en wordt niet toegepast in de gemeente Purmerend.

foto 3: Zo dus niet.

2.3. PARKEREN VOOR OPLADEN ELEKTRISCHE VOERTUIGEN

Er komen steeds meer parkeergelegenheden die gereserveerd worden voor het opladen van elektrische voertuigen. Parkeren bij oplaadpunten worden aangegeven met een E4 of E8 bord met onderbord "Alleen voor opladen elektrische voertuigen".

foto 4: Juiste bebording bij olaadpunt.

2.4. GEHANDICAPTENPARKEERPLAATS

Voor het aangeven van een algemene gehandicaptenparkeerplaats wordt het bord E6 gebruikt. Voor een individuele gehandicaptenparkeerplaats wordt het bord E6 gebruikt met een onderbord met daarop het kenteken van het voertuig waarvoor de parkeerplaats is aangevraagd. In de gemeente Purmerend wordt de E6 met kenteken als één bord uitgevoerd (700x400mm).

2.5. PARKEREN VOOR SPECIFIEKE GROEPEN VOERTUIGEN

Op bord E8 (of op onderborden) kan met symbolen, tekens of teksten ook een groep voertuigen worden aangegeven. Parkeren is dan alleen toegestaan voor de voertuigen die op het bord staan aangegeven.

fig. 3

In de gemeente Purmerend wordt gebruik gemaakt van een E8 bord met de tekst "Arts" en het symbool esculaap om parkeerplekken te reserveren voor artsen. Dit bord valt niet onder de RVV-borden. Deze wordt wel bewust aangehouden in de vorm van onderstaand voorbeeld. Voor weggebruikers is het een duidelijk bord en de gemeente ervaart geen problemen op dit gebied.

foto 5: Parkeergelegenheid voor artsen – is geen RVV-bord.

2.6. PARKEREN MET TWEE WIELEN OP DE STOEP

Parkeren (al dan niet gedeeltelijk) op de stoep mag niet. Bij plaatsing van E08b is parkeren met twee wielen op de stoep echter verplicht. Om een vrije toegankelijke ruimte op de stoep te behouden voor mensen met een beperking kan markering aangebracht worden om het parkeerdeel op de stoep aan te geven.

fig. 4 E08b

foto 6: Parkeren met twee wielen op de stoep – speciaal ingerichte ruimte.

2.7. VERWIJZING NAAR PARKEERVAKKEN

Verwijzing naar algemene parkeerplaatsen.

Om bestuurders attent te maken op een parkeergelegenheid worden de borden van de BW201 serie gebruikt (figuur 6). De combinatie van de E04 met onderbord met pijl wordt niet gebruikt om te verwijzen naar een parkeerplaats.

fig. 6

foto 7: Zo dus niet.

Verwijzing naar twee, drie of vier parkeerplaatsen voor specifieke voertuigen.

Indien er twee, drie of vier parkeerplaatsen voor specifieke voertuigen (E6 t/m E8) naast elkaar liggen, gelden speciale plaatsingsvoorschriften om het gebruik van borden te beperken. Bij twee parkeervakken voor specifieke voertuigen dient ofwel één verkeersbord met onderbord OB504 gebruikt te worden (foto 8). De drager wordt geplaatst in het midden van de parkeervakken evenwijdig aan de rijbaan. Ofwel wordt voor elk vak één verkeersbord geplaatst (zonder onderborden met pijlen).

foto 8: E6+OB504.

Bij drie vakken kunnen de vakken worden ingesloten door twee borden, zoals in foto 9 staat afgebeeld. Dit is feitelijk (juridisch) geen juiste toepassing, maar zonder klachten is deze opstelling de voorkeursopstelling bij drie plaatsen.

foto 9

fig. 7

2.8. ONDERBORDEN EN AANDUIDINGEN

Een voertuigcategorie of een groep voertuigen moet bij voorkeur aangegeven worden op het bord (en dus niet op onderborden). (fig. 8)

fig. 8

Andere aanduidingen, zoals dag- en tijdsaanduidingen, een nadere uitleg (doel), moeten bij de borden E4 t/m E8, uitsluitend op onderborden worden vermeld (foto 10).

foto 10: Tijdsduuraanduiding.

3. Betaald parkeren

Het betaald parkeren is geregeld in de plaatselijke parkeerverordening van de gemeente Purmerend.

3.1. BEBORDING BETAALD PARKEREN

Een wegvak waarvoor betaald parkeren geldt, wordt aangeduid met BW111 (betalen met munten en pinpas).

Werking

De werking begint op het punt waar het bord staat en geldt tot aan het einde van het wegvak. De werking van dit bord geldt niet voor beide zijden van de weg, maar heeft alleen betrekking op de zijde van de weg waar het bord geplaatst is. De BW111 heeft geen eindebord in tegenstelling tot zoneborden.

BW 111

OB501

OB502

Plaatsingsvoorschriften

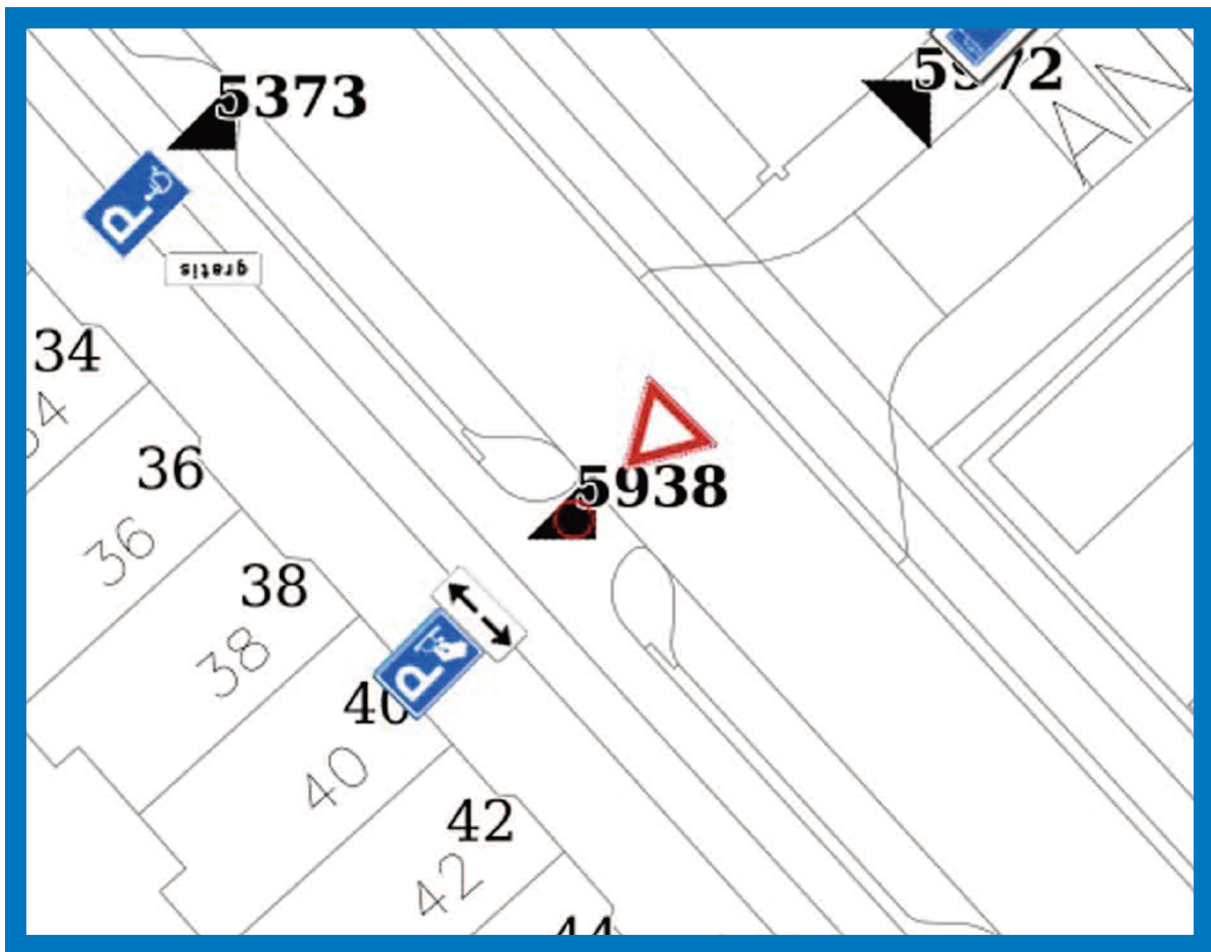
- Parkeervakken voor betaald parkeren (niet in zones) worden aangegeven door middel van BW111, geplaatst in de rijrichting (foto 11).
- De werking van BW111 geldt tot het einde van het wegvak.
- Op rijbanen met verkeer in twee richtingen worden betaald parkeren-borden zodanig geplaatst dat deze vanuit beide richtingen waarneembaar zijn. In dit geval mogen de borden, voorzien van een onderbord met pijlen waaruit begin of eind van het betaald parkeren gebied blijkt, evenwijdig aan de wegas worden geplaatst (foto 12).
- Bij meer dan acht parkeervakken bij langsparkeren gebruikt u het onderbord met pijl (OB501r/l) in de richting van het wegvak waarvoor het betaald parkeren geldt. Ditzelfde geldt bij zestien parkeervakken bij kopsparkeren.
- Bij meer dan twaalf parkeervakken bij langsparkeren wordt in het midden ook het onderbord OB502 gebruikt (figuur 9). Plaats het onderbord evenwijdig aan de wegas. Wanneer het einde of het begin van het betaald parkeren samenvalt met een zijweg, is geen onderbord nodig. Ditzelfde geldt bij meer dan 24 parkeervakken bij kopsparkeren.
- Bebording voor betaald parkeren wordt indien mogelijk niet gecombineerd met andere bebording aan één drager.

foto 11: Betaald parkeren begint hier.

foto 12: Betaald parkeren begint niet bij een zijstraat en het verkeer rijdt in twee richtingen.

figuur 9: OB502 (dubbele pijl) op de kopse kant van kruising.

3.2. PARKEERAPPARATUUR EN BELPARKEREN

In de gemeente Purmerend kan voor parkeren worden betaald met behulp van parkeermeters, parkeerautomaten en via belparkeren. Een storing van parkeerapparatuur of van het belparkeren betekent niet een automatische vrijstelling van het betalen voor parkeren. Er dient een andere automaat te worden opgezocht om alsnog te kunnen betalen. Als de apparatuur niet werkt, mag er niet geparkeerd worden.

3.2.1. Parkeerautomaat

De parkeerautomaat heeft zijn werking voor een grote hoeveelheid vakken. De automaat staat dan ook op grotere afstand van de vakken. Purmerend hanteert een maximale loopafstand tot een parkeerautomaat van 100 meter.

De parkeerautomaat kan met verschillende tarieven werken, bijvoorbeeld avond- of weekendtarieven. Deze moeten duidelijk op de automaat worden vermeld.

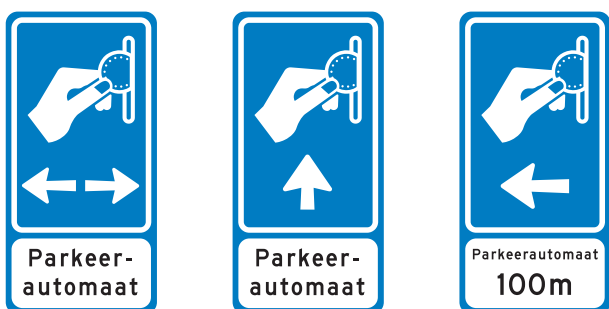
Tarieven of overgangen tussen tariefzones worden niet op borden aangegeven. Tarieven staan op de parkeerautomaten en komen automatisch in de parkeerapp naar voren bij belparkeren.

3.3. VERWIJZING NAAR PARKEERAUTOMAAT

Door de grotere afstanden tot parkeerautomaten is het niet altijd mogelijk om vanaf elke parkeerplaats een automaat in het zichtveld te zetten. Dit wordt opgevangen met verwijzingsborden. Een verwijzing moet dus consequent en uniform zijn.

Als een parkeerautomaat buiten het zichtveld staat, moet naar de automaat worden verwezen met een parkeerautomaatverwijzingsbord.

Gemeente Purmerend gaat daarom een eigen verwijzingsbord gebruiken, waarbij het woord "parkeerautomaat", de pijlrichting en ook de eventuele afstandsvermelding in het bordontwerp opgenomen. Voor verwijzing naar parkeerautomaten mogen uitsluitend deze borden worden gebruikt.

Plaatsingsvoorschriften

- Gebruik een verwijzingsbord als de parkeerautomaat buiten het zichtveld staat.
- Afstand vermelden als de loopstand meer dan 100 meter is.
- Bij parkeerautomaten bord plaatsen met vallende pijl.

3.4. GSM-CODEBORD

Werking

Het GSM-code bord functioneert ook als bevestiging voor betaald parkeren. De bordjes herinneren weggebruikers eraan dat ze zich in een betaald parkeren-gebied bevinden. De GSM-bordjes kunnen echter niet in plaats van BW111 of zonebord-herhaling BW111zbh worden gebruikt. Weggebruikers die niet belparkeren, zijn niet op deze bordjes gespist en zullen ze daardoor minder snel zien.

Plaatsingsvoorschriften:

- Het GSM-codebord wordt niet op de automaat zelf geplaatst, maar wel daar vlakbij.
- Plaatsingshoogte minimaal 2,50 meter.
- In een parkeerzone moet altijd een GSM-codebordje zichtbaar zijn.
- De borden worden parallel aan de weg geplaatst. Code moet leesbaar zijn vanaf de straat.
- Bij betaald parkeren aan twee zijden van de rijbaan, worden GSM-codeborden in een visgraatopstelling geplaatst (om en om, links en rechts van de weg).
- Het bord wordt zo veel mogelijk op bestaande dragers geplaatst bij voorkeur aan een lichtmast.

3.5. PARKEERZONES

De weggebruiker is ondertussen gewend aan parkeerzones. Parkeerzones zijn eenvoudiger te handhaven en reduceert het aantal benodigde parkeerborden. Het gevaar bij parkeerzones is dat weggebruikers niet meer weten of ze zich wel of niet in een parkeerzone bevinden.

Werking

De werking van de BW111zb is hetzelfde als de BW111. Met een zonebord is het mogelijk om een groter gebied af te dekken.

BW111zb

BW111ze

BW111zbh

Plaatsing

- Parkeerzoneborden worden altijd haaks op de wegas en rechts van de rijbaan geplaatst.
- Bij zoneborden worden geen onderborden met pijlrichting gebruikt.
- Het einde van de zone moet worden aangegeven met BW111ze.
- Bij eenrichtingsverkeer hoeft geen einde zonebord te worden geplaatst tegen de rijrichting in.

foto 13: Begin en einde zone betaald parkeren.

Poortwerking

Het is belangrijk dat de weggebruiker weet wanneer hij een zone binnenrijdt. Daarom gebruikt de gemeente Purmerend een zonepoort om het begin van een zone opvallender te maken.

Bij een zonepoort worden de begin zone- en einde zone-borden aan beide zijden van de weg geplaatst: precies tegenover elkaar links en rechts van de rijbaan. Scheve poorten moeten voorkomen worden.

- Zonepoorten worden altijd toegepast op wegen die breder zijn dan 5 meter.
- Een zonepoort wordt niet toegepast bij éénrichtingsverkeer.
- Een zonepoort wordt niet toegepast indien de weg smaller is dan 5 meter.

3.6. HERHALINGSBORDEN

In principe worden binnen de zone geen herhalingsborden geplaatst. De gemeente Purmerend voert hierin een terughoudend beleid. Herhalingsborden zijn ook minder noodzakelijk door de gsmcodebordjes. Het is echter wel van belang dat onduidelijkheden worden voorkomen.

Mochten er herhalingsborden nodig zijn, dan gebeurt dit conform de volgende richtlijnen:

1. Plaats na elke drie kruisingen of zijwegen een herhalingsbord. Ter plekke moet worden beoordeeld of het nodig is de herhalingsborden op kortere afstand te plaatsen, bijvoorbeeld als:
 - a. de kruisingen gevoelsmatig erg ver van elkaar af liggen;
 - b. de infrastructuur erg druk is, er veel afleiding is;
 - c. de weg erg bochtig is, waardoor oriëntering moeilijk is.
2. Plaats alleen herhalingsbord op plaatsen waar parkeervakken zijn, niet op plaatsen waar niet geparkeerd mag worden.
3. De herhalingsborden mogen ook parallel aan de wegas geplaatst worden op de kopse kant van een T-kruising. Het is dan niet nodig om een dubbele pijl te gebruiken.

3.7. BIJZONDERE SITUATIES IN BETAALD PARKEREN-ZONES

3.7.1. Parkeren gehandicapten

Een gehandicaptenparkeerplaats wordt aangeduid met verkeersbordmodel E06. De E06 mag evenwijdig aan de rijbaan worden geplaatst.

In de gemeente Purmerend kunnen houders van een gehandicaptenparkeerkaart met een parkeerschijf 3 uur onbetaald parkeren op een betaalde parkeerplaats (met of zonder E6 bord). Alleen in particuliere parkeergarages en op particuliere parkeerterreinen moet gewoon parkeergeld betaald worden.

In het betaald parkeren-gebied wordt een gehandicaptenparkeerplaats altijd aangeduid met het verkeersbord E06 en een onderbord met het opschrift "max.3 uur". Dit onderbord wordt niet gebruikt als onder verkeersbord E06 al een onderbord OB309, met kentekenvermelding is geplaatst.

3.7.2. Electrisch opladen

In een betaald parkeren-gebied wordt een oplaadpunt voor elektrische auto's aangeduid met het bord E4 of E8 bord met onderbord "Alleen voor opladen elektrische voertuigen" (zie paragraaf 2.3). Deze plekken zijn niet vrijgesteld van betaald parkeren. Dit wordt in eerste instantie niet met extra bebording aangegeven. Indien het voor een specifieke locatie onduidelijk blijkt waardoor er veel boetes worden uitgegeven dan wordt een extra onderbord geplaatst die duidelijk maakt dat het een betaald parkeren plek is.

3.7.3. Laden en lossen

Een parkeergelegenheid voor laden en lossen wordt aangegeven met het bord E7.

Een laad- en losplaats is vrijgesteld van betaald parkeren. Dit wordt niet met extra bebording aangegeven. Ook voor de laad- en losplaatsen geldt dat de vakken ingesloten worden conform paragraaf 2.7.

3.7.4. Vergunninghouders

In Purmerend geldt vergunningparkeren in de binnenstad en in de buurt Hazepolder. Een wegvak waarvoor vergunningparkeren geldt, wordt aangeduid met E9. De zoneborden E9zb, E9ze en E9zbh worden gebruikt voor een gebied waar vergunningparkeren geldt.

E9

E9zb

E9ze

E9zbh

4. Eisen bebording

Parkeerbebording heeft een hoge attentiewaarde nodig, omdat op de naleving van parkeren actief wordt gecontroleerd. Daar komt bij dat betaald parkeergebieden vaak een drukke infrastructuur hebben met veel aanduidingen, zoals verkeersborden, straatnaamborden, bewegwijzering, reclame-uitingen en straatinrichting. De parkeerbebording moet concurreren in deze omgeving. De borden en de parkeerapparatuur moeten daarom extra opvallen.

4.1. RETROREFLECTIEWAARDE

De parkeerbebording in Purmerend wordt in retroreflectiewaarde Klasse III geplaatst. Een bijkomend voordeel van een hoge retroreflectiewaarde is de helderheid en de groothoekigheid van het materiaal. Als de borden niet optimaal in de zichtzijde staan, maar enigszins zijn weggedraaid, zorgt het retroflectiemateriaal dat de informatie van het bord leesbaar blijft. Ook bij vervuiling blijven borden met een hoge retroreflectiewaarde beter leesbaar.

4.2. BORDMATEN

De uitvoeringsvoorschriften BABW en NEN3381 zijn van toepassing op parkeerbebording.

- Afmeting BW111 serie: 400x600 mm
- Afmeting zoneborden: 530x670 mm
- Afmeting zoneherhalingsborden: 530x800 mm.
- Afmeting parkeerautomaat verwijzingsborden: 400x800mm.
- Afmeting GSM-code bord: 150x400 mm – uitvoering blauw met witte letters en afbeelding GSM.

4.3. ALGEMENE BEPALINGEN TEN AANZIEN VAN HET PLAATSEN VAN VERKEERSBORDEN

1. Borden worden zodanig geplaatst dat zij het zicht op het verkeer of op verkeerstekens niet belemmeren.
2. Borden worden in beginsel haaks ten opzichte van de weg geplaatst.
3. Meer dan twee borden, niet zijnde onderborden, worden buiten de bebouwde kom niet boven elkaar geplaatst. Borden worden gecombineerd in de volgorde van bijlage 1 van het RVV 1990, dat wil zeggen dat een bord geplaatst wordt onder een verderop in die bijlage genoemd bord.
4. Borden worden geplaatst aan de rechterzijde van de weg of boven een rijstrook indien het bord uitsluitend voor die rijstrook geldt, dan wel links van de weg indien het bord uitsluitend voor de linkerzijde geldt. Borden kunnen ook boven de rijbaan worden aangebracht. Ter hoogte van rechts geplaatste borden kunnen eveneens aan de linkerzijde van de weg of rijbaan worden geplaatst indien daaraan uit oogpunt van waarneembaarheid behoefte bestaat dan wel indien het bord tevens voor de linkerzijde geldt.
5. Bij gebruik op twee- of meerstrooks gedeelten van autosnelwegen en dubbelbaans autowegen worden de borden A1 en A4, C22, F1 tot en met 4, J (alle), L5, L7 en L11 geplaatst aan beide zijden van de rijbaan waarop zij betrekking hebben.

6. De hoogte van de onderkant van het bord ten opzichte van het wegdek bedraagt minimaal:
 - a. binnen de bebouwde kom: 2,20m; de hoogte mag minder zijn indien het bord is geplaatst op een verkeerseiland of buiten een pad of trottoir, doch bedraagt dan tenminste 1,20m.
 - b. buiten de bebouwde kom: 1,20m.
7. De hoogte van de onderkant van bord D2 of D3 ten opzichte van het wegdek, bedraagt minimaal 0,90m indien het bord is geplaatst op een gele verkeerszuil.
8. Bij plaatsing van borden boven de rijbaan bedraagt de vrije doorrijhoogte ten minste 4,50m en boven fiets- en voetpaden tenminste 2,50m. Bij tunnels, viaducten en dergelijke kan hiervan worden afgeweken.
9. Een bord staat tenminste buiten het profiel van vrije ruimte van de rijbaan. De afstand tussen de rand van het bord en de kant van de rijbaan dan wel de kant van de verharding bedraagt bij voorkeur tenminste 0,60m en ten hoogste 3,60m. Op wegen buiten de kom, zonder parkeer- of vluchtstrook, bedraagt de minimumafstand 1,80m.

